РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2022/480 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 10 март 2022 година

относно създаването на анкетна комисия за разследване на използването на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение и относно определянето на предмета на разследването, както и на правомощията, числения състав и продължителността на мандата на комисията

Европейският парламент,

— като взе предвид внесеното от 290 членове на ЕП искане за създаването на анкетна комисия, която да проучи и разследва предполагаеми нарушения или лошо администриране при прилагането на правото на Съюза по отношение на използването на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение, инсталиран на мобилни устройства чрез използване на уязвимостите на ИТ („еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение“),

— като взе предвид предложението на Председателския съвет,

— като взе предвид член 226 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

— като взе предвид Решение 95/167/ЕО, Евратом, ЕОВС на Европейския парламент, Съвета и Комисията от 19 април 1995 г. относно реда и условията за упражняване на правото на разследване на Европейския парламент ([1]),

— като взе предвид привързаността на Европейския съюз към ценностите и принципите на свобода, демокрация и зачитане на правата на човека и основните свободи, както и на принципите на правовата държава, както е посочено в преамбюла на Договора за Европейския съюз (ДЕС), и по-специално в членове 2, 6 и 21 от този договор,

— като взе предвид член 4, параграф 2 от ДЕС, който потвърждава изключителната компетентност на държавите членки да поддържат обществения ред и да опазват националната сигурност,

— като взе предвид членове 16 и 223 от ДФЕС,

— като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), и по-специално членове 7, 8, 11, 21 и 47 от нея, в които се признават специфичните права, свободи и принципи, установени в нея, като зачитането на личния и семейния живот и защитата на личните данни, свободата на изразяване на мнение и на информация, правото на недискриминация, както и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, и която се прилага изцяло за държавите членки, когато те прилагат правото на Съюза, и член 52, параграф 1 от нея, който позволява известно ограничаване на упражняването на основните права и свободи,

— като взе предвид Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) ([2]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) ([3]),

— като взе предвид Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета ([4]),

([1]) ОВ L 113, 19.5.1995 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37.
([3]) ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1.
([4]) ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89.

— като взе предвид Решение (ОВППС) 2019/797 на Съвета от 17 май 2019 г. относно ограничителни мерки срещу кибератаки, застрашаващи Съюза или неговите държави членки ([5]), изменено с Решение (ОВППС) 2021/796 на Съвета от 17 май 2021 г. ([6]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/821 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба ([7]),

— като взе предвид Акта за избирането на членове на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори ([8]),

— като взе предвид Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, и по-специално членове 8, 9, 13 и 17 от нея, както и протоколите към тази конвенция,

— като взе предвид ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека ([9]),

— като взе предвид своята резолюция от 12 март 2014 г. относно програмата за наблюдение на Агенцията за национална сигурност на САЩ, органите за наблюдение в различните държави членки и тяхното въздействие върху основните права на гражданите на ЕС и върху трансатлантическото сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи ([10]), както и своите препоръки относно укрепването на сигурността на информационните технологии в институциите, органите и агенциите на ЕС,

— като взе предвид член 208 от своя Правилник за дейността,

A. като има предвид неотдавнашните разкрития, че няколко държави, включително държави членки, са използвали шпионския софтуер за наблюдение Pegasus срещу журналисти, политици, служители на правоприлагащите органи, дипломати, адвокати, хора от деловите среди, представители на гражданското общество и други участници, както и че подобни практики са изключително тревожни и изглежда потвърждават опасността от злоупотребата с технологии за наблюдение с цел подкопаване на правата на човека и демокрацията;

1. решава да създаде анкетна комисия за разглеждането на твърденията за нарушаване на правото на ЕС или лошо администриране при неговото прилагане по отношение на използването на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение, без с това да се накърняват правомощията на националните юрисдикции или на юрисдикцията на ЕС;

2. решава на анкетната комисия да бъде възложено:

— да разследва обхвата на предполагаемите нарушения или лошо администриране при прилагането на правото на Съюза, произтичащи от използването на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение, да събере информация относно степента, в която държавите членки (включително, но не само, Унгария и Полша) или трети държави използват инвазивно наблюдение по начин, който нарушава правата и свободите, залегнали в Хартата, както и да оцени степента на риска от тези действия за ценностите, залегнали в член 2 от ДЕС, като демокрацията, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека;

— да събира и анализира информация с цел изпълнението на своите задължения, за да установи:

— използването и функционирането на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение и предполагаемото му отрицателно въздействие върху основните права съгласно Хартата в случаите, когато държавите членки са прилагали правото на Съюза;

— съществуващата правна рамка, в която държавите членки са придобили и използвали Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение;

— дали органите на държавите членки са използвали Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение за политически, икономически или други необосновани цели, за да шпионират журналисти, политици, служители на правоприлагащите органи, дипломати, адвокати, хора от деловите среди, представители на гражданското общество или други участници в нарушение на правото на Съюза и на ценностите, залегнали в член 2 от ДЕС, или на правата, залегнали в Хартата;

([5]) ОВ L 129 I, 17.5.2019 г., стр. 13.
([6]) ОВ L 174 I, 18.5.2021 г., стр. 1.
([7]) ОВ L 206, 11.6.2021 г., стр. 1.
([8]) ОВ L 278, 8.10.1976 г., стр. 5.
([9]) https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf
([10]) ОВ C 378, 9.11.2017 г., стр. 104.

— дали използването, в нарушение на правото на Съюза, на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение е оказало неблагоприятно въздействие върху демократичните процеси в държавите членки по отношение на изборите на местно, национално и европейско равнище;

— предполагаемите нарушения или лошо администриране от страна на държавите членки, произтичащи от използването на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение, на Директива 2002/58/ЕО, по-специално по отношение на принципа на поверителност на съобщенията и забраната за слушане, записване, съхранение и други видове подслушване или наблюдение на съобщения и свързаните данни за трафика от страна на лица;

— дали използването от страна на държавите членки на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение е представлявало, довело до или разкрило нарушения на Директива (ЕС) 2016/680 и Регламент (ЕС) 2016/679;

— дали Комисията е разполагала с доказателства за използването на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение срещу лица;

— дали държавите членки са осигурили достатъчни институционални и правни гаранции за предотвратяването на незаконното използване на шпионски софтуер и дали лицата, които подозират, че правата им са били нарушени чрез използването на шпионски софтуер, имат достъп до ефективни правни средства за защита;

— твърденията за липсата на действия от страна на държавите членки за установяване на участието на субекти в ЕС в разработването, разпространението и финансирането на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение, включително във веригата на доставки по отношение на технологиите и тяхното използване, доколкото това е в нарушение на правото на Съюза, като например на Регламент (ЕС) 2021/821, и включително когато софтуер за наблюдение, предлаган на пазара за определена цел (напр. борба с тероризма), се използва в друг контекст;

— ролята на правителството на Израел и на други трети държави в доставянето на Pegasus и еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение на държавите членки;

— дали използването на Pegasus или еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение от страна на органите на държавите членки е довело до предаването на лични данни на трети държави, и по-специално, но не само, на групата NSO, както и на правителствата на трети държави;

— дали използването на Pegasus или еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение, с прякото или непряко участие на субекти, свързани с ЕС, е допринесло за незаконното шпиониране на журналисти, политици, служители на правоприлагащите органи, дипломати, адвокати, хора от деловите среди, представители на гражданското общество или други участници в трети държави и дали е довело до нарушения или злоупотреби с правата на човека, които пораждат сериозно безпокойство по отношение на целите на общата външна политика и политика на сигурност на ЕС, и дали това използване е в нарушение на ценностите, залегнали в член 21 от ДЕС и в Хартата, също и при надлежно зачитане на Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека и други права, залегнали в международното право в областта на правата на човека;

— дали са налице достатъчно основания Съветът да приеме ограничителни мерки или санкции в рамките на общата външна политика и политика на сигурност на ЕС срещу една или повече трети държави, когато в решение, прието в съответствие с дял V, глава 2 от ДЕС, е предвидено прекъсване или намаляване на икономическите или финансовите отношения в съответствие с член 215, параграф 1 от ДФЕС;

— дали използването на Pegasus или еквивалентен шпионски софтуер за наблюдение от страна на трети държави е оказало въздействие върху основните права, гарантирани от законодателството на Съюза, и дали са налице достатъчно основания Съветът да преразгледа всички международни споразумения за сътрудничество в областта на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, сключени с трети държави съгласно член 218 от ДФЕС;

— да отправя всякакви препоръки, които счита за необходими във връзка с този въпрос;

— да отправя препоръки за защита на институциите на ЕС и техните членове и служители от подобен шпионски софтуер за наблюдение;

3. решава анкетната комисия да представи своя окончателен доклад в срок от 12 месеца, считано от приемането на настоящото решение;

4. решава, че анкетната комисия следва да вземе под внимание в работата си всички съответни промени в сферата на нейната компетентност, които настъпят по време на мандата ѝ;

5. подчертава, че за да се гарантира доброто сътрудничество и информационния поток между анкетната комисия и съответните постоянни комисии и подкомисии, председателят и докладчикът на анкетната комисия биха могли да участват в съответните разисквания на постоянните комисии и подкомисии, и обратно, по-специално при изслушванията на анкетната комисия;

6. решава, че всички препоръки, изготвени от анкетната комисия, следва да бъдат отнесени до съответните постоянни комисии и подкомисии в съответните им области на компетентност, определени в приложение VI към Правилника за дейността;

7. решава анкетната комисия да бъде съставена от 38 членове;

8. възлага на своя председател да осигури публикуването на настоящото решение в *Официален вестник на Европейския съюз*.